

Het College van Bestuur van Universiteit van Amsterdam  
dr. K. van der Toorn  
Postbus 19268  
1000 GG Amsterdam

Den Haag  
20 juni 2007

Ons kenmerk  
HO/CBV/2007/23790

Uw brief van  
18 april 2007

Uw kenmerk  
07.020.u-airo

Onderwerp  
Financiering van schakelprogramma's

Geachte heer Van der Toorn,

De vice-decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van uw Universiteit, professor Van Wissen heeft mij onlangs geïnformeerd over de keuze binnen Universiteit van Amsterdam om geen middelen meer beschikbaar te stellen voor schakelprogramma's, gezien het grote aantal schakelstudenten. Daarbij veronderstelt de heer Van Wissen dat de overheid deze schakelprogramma's niet bekostigt en verzoekt mij om dat alsnog te bewerkstelligen.

Schakelprogramma's zijn bedoeld om deficiënties weg te nemen bij studenten die kiezen voor een masteropleiding die niet honderd procent aansluit op de door hen gevolgde bacheloropleiding. Universiteiten zijn wettelijk verplicht om te garanderen dat voor elke wo-bacheloropleiding minstens 1 masteropleiding toegankelijk is zonder schakelprogramma (artikel 7.13, derde lid van de WHW). Alle masteropleidingen zijn verplicht om alle studenten waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij binnen redelijke termijn hun deficiëntie kunnen wegnemen de mogelijkheid te bieden om aan de toelatingseisen te voldoen. (artikel 7.30c van de WHW). Tevens hebben hogescholen en universiteiten de wettelijke plicht in de onderwijs- en examenreglementen te regelen hoe zij studenten ondersteunen die een verwante bacheloropleiding hbo hebben gedaan om een goede doorstroom naar een verwante wo-masteropleiding te bevorderen (artikel 7.57i van de WHW).

Universiteit van Amsterdam ontvangt, gelijk aan de andere bekostigde universiteiten en hogescholen voor de uitvoering van deze en andere wettelijke opdrachten een rijksbijdrage. Het is aan het instellingsbestuur om keuzes te maken voor de inzet van deze rijksbijdrage (bestedingsvrijheid) en (financiële) prioriteiten te bepalen in relatie tot inzet van personeel en materiële voorzieningen. Zowel in relatie tot bachelor- en masteropleidingen en daarmee verwante voorzieningen en activiteiten. Anders en eenvoudiger gezegd, ontvangt elke universiteit een rijksbijdrage die ook voor het verzorgen van schakelprogramma's kan worden aangewend.

Dit laat onverlet dat het de verantwoordelijkheid van een instellingsbestuur is keuzes te maken over de inzet van middelen. Ik wil daarin niet ingrijpen.

Ik zie overigens geen ruimte noch noodzaak om het macrobudget voor het hoger onderwijs te verhogen om meer middelen beschikbaar te stellen, enkel vanwege de verbetering van de doorstroom van bachelor- naar masteropleidingen.

Bij het berekenen van de rijksbijdrage voor universiteiten hanteert de overheid drie verdeelregels. De rijksbijdrage wordt bepaald op basis van het aantal eerstejaars studenten, het aantal getuigschriften en een studentonafhankelijk bedrag. In deze verdeelsystematiek worden dus tweede- en meerderejaars niet expliciet meegeteld zonder dat instellingen daaruit de conclusie trekken dat zij deze studenten geen onderwijs meer willen geven. Bij deze bekostigingssystematiek wordt een onderscheid gemaakt tussen studenten die een bachelor- en masteropleiding volgen: de financiële prikkels in het systeem zijn zodanig dat het verzorgen van een masteropleiding alsmede de begeleiding voorafgaand aan de masteropleiding en het begeleiden naar de graadverlening financieel met name tot uiting komt in een forse diplomaopslag bij het verlenen van de mastergraad. Het in bekostigingssysteem opnemen van allerhande parameters die bij specifieke situaties horen zoals de onderhavige, zou leiden tot een complex model, wat ik ongewenst acht.

Ik stel vast dat VSNU en HBO-raad terecht het belang van verdergaande inzet door deze instellingen (en opleidingen daarbinnen) onderstrepen om de overgang van bachelor- naar masteropleidingen te ondersteunen en lering trekken uit de afgelopen jaren waarbij ervaring is opgedaan met diverse groepen studenten die deze stap willen zetten. Gaarne verneem ik van u op welke wijze Universiteit van Amsterdam, gelet op het voorgaande, invulling blijft geven aan voornoemde wettelijke opdrachten inzake de doorstroom van bachelor- naar masteropleidingen.

In het Algemeen Overleg op 14 juni 2007 over de BaMa-monitor heb ik de genoemde Vaste commissie toegezegd in de strategische lange termijn agenda voor het hoger onderwijs en wetenschapsbeleid in te gaan op de betekenis van schakelprogramma's in het hoger onderwijs in de komende jaren en de financiële gevolgen van het verzorgen daarvan voor studenten. Dat laatste betreft met name de vergoeding die instellingen voor het verzorgen van deze deficiëntieprogramma's aan (aanstaande) studenten mogen vragen en om de aanspraken op studiefinanciering die daarbij in het geding zijn.

Deze brief stuur ik in afschrift aan professor Van Wissen, en op haar verzoek aan de Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Ronald H.A. Plasterk